VLADIMÍRA ŠEBOVÁ

STRIDŽIE DNI

COO BOO

Stridžie dni

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.albatrosmedia.sk

COO
BOO

Vladimíra Šebová
Stridžie dni – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

STRIDŽIE DNI

STRIDŽIE DNI

VLADIMÍRA ŠEBOVÁ

COO BOO

Vladimíra Šebová: Stridžie dni
Text © Vladimíra Šebová, 2026
Cover illustration © Adrián Macho, 2026
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2026

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.
Vyťažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-5510-8
ISBN e-knihy 978-80-566-5525-2 (Pdf)
ISBN e-knihy 978-80-566-5526-9 (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-5527-6 (mobi)

Všetkým, ktorí hľadajú
odvahu byť sám sebou

1

ZIMA ISTO PREBEHNE HLADKO

Sneh prišiel v tú zimu priskoro. Zem bola ešte vždy posiata žltými listami, keď prvé vločky dopadli na červené strechy Malej Tíšavy. V uliciach však nebolo počuť radosť zo sneženia. Naopak, obyvatelia dediny sa náhlili domov, než nastanú Stridžie dni.

Lucia sa krčila nad dreveným stolom a v poslednom svetle prenikajúcom cez škáru okenice sa sústredila na svoje otvorené dlane.

„No tak," šepkala si popod nos. „Aspoň trochu svetla. Aspoň trochu tepla."

Na malý okamih sa jej v dlaniach zjavilo drobné svetielko. Ožiarilo jej nadšenú tvár a trasúce sa prsty. *Tentokrát to konečne vyjde*, potešila sa.

Pokrčila čelo a plná nádeje sa sústredene snažila rozdúchať plamienok. Čary však mali vlastnú hlavu. Iskra zažiarila, zatriasla sa a zhasla. Lucia opäť zostala v tme.

„Aby ťa parom vzal," zanadávala.

Sedela tam už celé hodiny. Ani si nevšimla, že slnko zapadlo a podvečer zahalilo šero. Do drevenej okenice sa oprel studený vietor a ona postrehla poletujúci sneh a náhliacich sa susedov. Starý kováč sa hnal domov s košmi plnými sušených hríbov, hrnčiarka sa zas naťahovala s mechom múky. Ani pri rezkom kroku sa však nezabudli srdečne pozdraviť a zaželať si pokoj od zlých síl.

Už zajtra sa Rada starších, skupinka tých najschopnejších mužov a žien, vydá na nebezpečnú cestu k idolu. Na vozy naložia jedlo, ktoré dedinčania dobrovoľne darujú zlým silám ako obetu, aby tak dedinu ochránili pred nešťastím. A o štyri týždne počas zimného slnovratu budú títo odvážlivci brániť ostatných pred strigami, krvilačnými beštiami, ktoré ľudí ohrozovali každú zimu.

Lucia sa podvedome dotkla červeného amuletu na krku, jediného šperku, ktorý jej zostal po mame. Hrôzy zimy mátali dedinu po celý rok, ich prítomnosť bolo cítiť bez prestávky. Cez zimu sa domáci modlili, aby sa dožili teplejšieho obdobia, a len čo sa sneh roztopil, znova sa pripravovali na kruté časy, hoc vzdialené celé mesiace.

Nádych, výdych. Opäť otvorila dlane, aby pokračovala v čarovaní. No tu už sa pri jej pleci zjavila starká so sviečkou v ruke.

„Zima nás tento rok prekvapila," vyhlásila a rázne zabuchla odchýlenú okenicu. Upevnila ju kúskom priadze, akoby si priala ochrániť ich domov pred zlom, ktoré každým dňom silnelo. Začala rozsvecovať ďalšie sviečky a mäkké svetlo zaplavilo vnútro domu.

Ich dom bol malý, zato plný lásky. Stôl zakrýval biely obrus so starkinou výšivkou a cez stoličky viseli štrikované deky. Police zdobili drevené výtvory, ktoré vyrezával starký a predával ich ako susedom, tak aj vo vedľajších dedinách.

Starká začala pobehovať po kuchyni a prezerať zásoby.

„Ryby nemajú radi, no koláče sú vraj vždy hneď preč," mrmlala si popod nos a prezerala poloprázdne police so zásobami. „Čaká nás tuhá zima a my sa musíme pripraviť. Možno keby som prihodila ešte sušené slivky," premýšľala nahlas a začala si ustarostene hrýzť do pery.

„Sušené slivky máš najradšej," podotkla Lucia.

„Ja viem, ale…" pokrčila plecami. „Pre istotu ich pár prihodím."

Priestor na čarovanie sa skončil. Lucia sa zdvihla zo stoličky a pomohla starkej.

Na kuchynský stôl kládli chlieb, kašu, makové koláče aj starkine povestné slané osúchy. Pridali aj vlašské orechy a za hrsť sušeného ovocia. Lucia sa za posledný rok vytiahla do výšky a starkú prerástla

o hlavu. Po prvýkrát za sedemnásť zím dočiahla na potraviny v najvyšších policiach bez pomoci stoličky.

Keď skončili, špajza bola takmer prázdna.

„Nezostalo nám toho veľa, ale zvládneme to," zhodnotila starká a materinsky Luciu objala. „Radšej prežijeme o hlade, než aby nám zlé sily nasypali nešťastie na hlavu. Prv než zajtra pôjde starký odviezť obety, treba ešte koňa vyčesať a nanosiť dnu drevo."

„Drevo z veľkej kôlne prinesiem ja, a keď sa starký vráti, očešem Liesku," ponúkla sa Lucia.

Vyškriabala sa po drevenom rebríku na svoju plošinu v podkroví. Bolo to skromné miesto, malé a priúzke. Strecha bola tak nízko, že nedokázala ani narovnať chrbát. Kedysi slúžilo na sušenie hríbov, než si starkí osvojili Luciu ešte ako dieťa.

Skonča lôžka vzala zimník, najteplejší kus oblečenia, ktorý vlastnila, na mnohých miestach zaplátaný a popreťahovaný. Okolo hlavy si uviazala svoju najobľúbenejšiu bielu šatku s červenou výšivkou a zakryla si ňou ohnivé vlasy. Kým počas letných mesiacov zbožňovala bozky slnka a tiene košatých stromov, keď krajinu zasypal sneh, vyčnievala. S ryšavými vlasmi, pehami na lícach a prenikavo modrými očami ju nebolo možné prehliadnuť. Vyčnievala ako osamelý vlčí mak na lúke. A tak si šticu zapletenú do vrkoča skrývala, aby zapadla medzi šeď dedinčanov.

Keď vyšla z domu, už husto chumelilo. Vzduch bol čerstvý a štípal v nose a ona si pevnejšie utiahla uzol na šatke, nech jej ju vietor nevezme. Vyvrátila tvár k oblohe a nechala si vločky padať na nos a mihalnice.

Svet na krátky okamih zastal. Bol to krásny pocit, bezstarostný. Krajina sa obliekala do biela a ticha a napriek všetkým starostiam dospelých vo svojom vnútri zacítila radosť. Rýchlo ju vymenil pocit hanby, že v takom nebezpečnom čase našla kúsok krásy.

Z myšlienok ju vytrhol približujúci sa dupot konských kopýt. Spoza rohu sa vyrútil voz ťahaný Lieskou, jedinou hnedou kobylou, ktorú chovali. Starký jednou rukou držal opraty, druhou Lucii kýval na privítanie.

„Čo robíš vonku v takom mraze?“ spustil na ňu s úsmevom, keď kolesá voza zastavili pred domom.

Lucia otvorila dlane, na ktoré jej dopadali snehové vločky. „Vychutnávam si prvé sneženie,“ usmiala sa a pohladkala Liesku po krku. „So starkou sme už pripravili zásoby, ktoré zajtra povezieš. Zima isto prebehne hladko. Starká darovala takmer všetko jedlo, nechala len tak tesne, aby sme neumreli od hladu,“ žartovala.

Starký sa zamračil. „Ach, skutočne?“ spýtal sa a zliezol z voza.

„Áno. Ešte aj súdok vína, ktorý dostala od susedy ako poďakovanie za štrikovanú deku.“

„Neštrikovala tú deku pre seba?“

„Vieš, aká je. Dala by aj vlastný nos, ak by mohla druhým pomôcť. Ale niečo sa mi predsa len podarilo zachrániť,“ zašepkala a z vrecka vybrala kúsok jablka. Ponúkla ho koňovi, ktorý sa ovociu potešil.

Starký naďalej krčil nos červený od zimy. Mlčal, čo bolo nezvyčajné.

Lucia sa radšej pokúsila zmeniť tému.

„Ako sa ti dnes darilo?“ spýtala sa ho nadšene.

„Ále,“ mávol rukou a na tvári vyčaroval hraný úsmev. „Slnko znova vyjde.“

Na voze viezol takmer toľko drevených výrobkov, koľko ráno naložil. Predaj vo vedľajšej dedine teda dopadol zle. A s cestami zasypanými snehom a jeho úlohou v Rade starších to bol tento rok jeho posledný.

Ťažko sa rozkašľal, až mu zapískalo v pľúcach. Keď uvidel Luciin znepokojený výraz, len rýchlo dodal: „To nič, to len tá cesta. Starkej o kašli radšej nepovieme, dobre? Inak zlým silám daruje aj naše postele.“

Starkého kašeľ sa však v ten večer prehĺbil a pridala sa aj bolesť hrdla. Starká, ktorá si úprimnosť cenila nadovšetko a nebolo možné pred ňou skryť nič, jeho podlomené zdravie prekukla.

„Kašeľ ma zajtra po ceste aspoň trošku zohreje," vtipkoval po večeri, keď za kuchynským stolom vyrezával figúrky z dreva.

„Nemôžeš cestovať k idolu," namietla a pravidelne cinkala ihlicami pri štrikovaní. „Poprosíme Vaševského, aby vzali naše obety."

Drevo, ktoré Lucia pred zotmením nanosila z veľkej kôlne, teraz pomaly praskalo v kozube a napĺňalo dom teplom. Lucia ležala v posteli na svojom lôžku, zakrytá nadýchanou perinou až po bradu. Počúvala rozhovor, ktorý sa niesol domom.

„To rozhodne nie," ohradil sa starký. „Naše jedlo nevezme nikto cudzí. Musia vedieť, kto ho daroval."

„Tak potom pôjdem ja," navrhla starká. „Ach, zabudla som priložiť ešte údené korbáčiky," spomenula si a Lucia počula škrípanie drevenej stoličky o podlahu a starkino dupotanie.

Každý rok v tento večer vládla v ich dome nervozita z cesty. Starkému zakaždým nebolo do reči a starká od úzkosti radšej plietla a podchvíľou prikladala ku kope jedla ďalšie a ďalšie potraviny, ktoré nachádzala raz v jednej skrinke a potom v ďalšej.

„Nemusíme im dať všetko," starký stíšil hlas. „Osúchy odlož pre seba a pre Luciu. Dali sme toho viac ako dosť," dodal a v hlase mu zaznel hnev.

„Dobre, tak si ich aspoň zabalím na cestu."

„Nie, moja milovaná," do hlasu sa mu vrátila láskavosť. „Je to dlhá cesta, mrazivá. Nič pre tvoje uši." Starký tým narážal na zápal ucha, ktorý starkú chytil pred rokmi, a odvtedy zostala na mrazivý vietor citlivá.

V domčeku zavládlo ticho. Nebolo počuť ani starkého kašeľ, ani starkine ihlice. Ozývali sa len polená praskajúce v kozube.

Lucia ani nedýchala. Zovrela okraj obličky a s očami dokorán mlčky počúvala starkine slová, ktoré zneli ako ortieľ.

„Tak potom s obetami musí ísť Lucia."

2

ANI DÝKU, ANI ZVON

Sneženie cez noc neprestalo a rovnako ani starkého choroba. Suchý kašeľ sa prehĺbil do horúčky a starký už ráno ani nevstal z postele. Nádej, že sa mu polepší a pôjde s obetami, sa úplne rozplynula. Lucia nemala inú možnosť. Za svitania si hlavu zakryla šatkou a spolu so starkou naložili jedlo na staré sane z dubového dreva, ktoré rodina používala počas zimy. Lucia zapriahla Liesku, ktorá sa nevedela dočkať dobrodružstva a nadšene prestupovala z kopyta na kopyto. Keď obety starostlivo zabezpečili povrazom, kobyla sa zaprela do oprát. Pobrali sa do srdca dediny.

Uprostred Malej Tíšavy sa už začala zoskupovať Rada starších so saňami plnými jedla. Boli medzi nimi ženy aj muži, mladí aj starí. Všetci poriadne naobliekaní na studenú cestu, ktorá ich čakala.

Aj napriek skorej rannej hodine dedina prekypovala radosťou a vtipmi. Dedinčania ukladali na sane pecne chleba, nakladanú zeleninu a bochníky syrov. Ak niektorá rodina nemala vlastné sane či voz, dohodla sa so susedmi, ktorí prevzali ich jedlo. Vo vzduchu viselo napätie, no predsa si všetci navzájom pomáhali, zdravili sa a uisťovali, že sú na zimu dobre pripravení.

Kým sa starká rozprávala so susedmi, Lucia čakala pri svojich saniach a snažila sa vlastné myšlienky zahnať tým, že hladkala koňa. Celú noc nespala. Myslela na nebezpečnú cestu, ktorú mala pred sebou, a na to, ako sa z nej každý rok starký vrátil taký vyčerpaný, že

vynechal tradičné oslavy a rovno sa zvalil do postele. A ona ho teraz mala nahradiť.

Len na jediný deň, ubezpečovala sa Lucia a snažila sa nervozitu vytriasť z prstov. *Len na jediný deň.*

Neunikli jej skúmavé pohľady susedov. Vedela, aké klebety sa trúsia o jej rodine. Keď starký pred rokmi priniesol z ďalekej dediny malé dievčatko s ryšavými vlasmi, mnohí ho obvinili, že má nemanželské dieťa. „Musíš mať predsa mamu," dobiedzali do Lucie miestne deti. „Alebo ťa starký vystrúhal z dreva, Drevená Lucia?" smiali sa jej do tváre.

Škaredá nadávka jej však prischla na celý život, pripomínala jej, že nepozná svoj pôvod. O dôvod viac nájsť pokoj pod šatkou.

Pri Lucii sa zastavila Kata, ktorej na saniach ťahaných čiernym koňom špagát istil kôpku syrov. Kým Lucia v zime vyčnievala, Kata so svojimi svetlými vlasmi spletenými do vrkočov so studeným počasím splývala. Odetá bola v ošúchanom kabáte a na rozdiel od Lucie si namiesto sukne vzala nohavice.

„Tento rok poslali teba?" spýtala sa Kata.

„Starký ochorel."

Kata zachytila v Luciinom tóne nervozitu. Jej ostré rysy zmäkli.

„Neboj sa," uistila ju. „Ani sa nenazdáš a sme zas späť."

K dievčatám podišiel Ondrej. Na tmavých kučerách mal narazenú veľkú ušianku, plecia mu zdobila kožušina a na opasku sa mu leskla sekera. Ak Kata bola stelesnením zimy, Ondrej bol jeseňou, príjemnou a úrodnou, ktorá rada okúsila plody ťažkej práce. Jeho pokožka mala teplý tón a zber jabĺk mu so širokými ramenami isto išiel ako po masle.

„Vitaj v Rade starších," prihovoril sa Lucii. „Hlavne si zober dostatok kožušín pod zadok. A do každého vrecka zvon, ak by sme sa nevrátili pred zotmením a napadli nás strigy."

Luciu prepadla panika. Útok stríg? Starký nikdy nespomenul, že by sprievod napadli strigy. Až teraz si všimla, že aj Kate sa pod kabátom lesknú dve dýky pripevnené o kožené popruhy. Mala si aj ona vziať zbraň? Žiadnu nevlastnila.

„Prestaň ju strašiť," okríkla Kata Ondreja. Práve sa načahoval za syrom v jej saniach. „A vprac sa do kože," zasyčala tak, aby ju dedinčania stojaci navôkol nepočuli.

Ondrej sa uškrnul. „Len som chcel Drevenú Luciu privítať v našich radoch," zaškeril sa a Lucia otrávene prevrátila oči.

Potom sa vrátil k svojim rodičom, ktorí sa s ním prišli rozlúčiť.

„Nemám so sebou ani dýku, ani zvon," vyhŕkla Lucia, keď dievčatá osameli. „Len pár slaných osúchov, čo mi nabalila starká."

Kata upevnila špagát, ktorý Ondrej povolil, a obrátila k Lucii. „Strigy na nás počas cesty domov nikdy nezaútočili. Sú to len báchorky, ktoré ľudia radi roznášajú po dedine, aby vydesili ostatných a sami seba spravili zaujímavejšími." Nahla sa k Lucii bližšie. „Ondrej každý rok rozpráva dievčatám v dedine, ako nás takmer dostali strigy a on ich odohnal vlastnými päsťami."

Lucia sa zasmiala a smiech zjedol kus jej strachu. Zima bola obdobím, keď sa mnohí mladí obzerali po láske. Dievčatá často robili rituály, ktoré im mali prezradiť meno ich nastávajúceho.

„Koľkokrát si už bola odviezť jedlo k idolu?" spýtala sa Lucia.

„Trikrát."

„Tri?" Dievčatá boli rovnako staré, Kata isto nevidela viac ako osemnásť zím. Na cestu sa nemohla podujať dobrovoľne.

„Moji rodičia sa musia starať o moje mladšie sestry," vysvetlila a kývla hlavou.

Pri veľkej kôlni, v ktorej dedinčania skladovali drevo na zimu, stála svetlovlasá rodinka. Dve dievčatá sa naháňali okolo nôh rodičov a snažili sa zo sypkého snehu spraviť snehové gule. Katine sestry výskali, smiali sa, pokrikovali na seba vymyslenými prezývkami. Neuvedomovali si vážnosť cesty, na ktorú sa dedinčania chystali.

„Úloha byť v Rade starších padla na mňa," dodala. „Ale Ela ma isto nahradí, len čo bude dosť stará," ukázala na tretiu sestru s rovnakými zapletenými vlasmi ako Kata. V ruke zvierala drevený meč a oháňala sa ním.

„A čo Ondrej?"

„Ondrej išiel s obetami päťkrát. Prvýkrát sa vydal k idolu preto, lebo jeho otec si spálil ruku na peci. Ďalšie roky išiel, pretože chcel."

Chcel? Lucia sa zamračila. Ako by mohol niekto chcieť toľko zodpovednosti?

Kata sa vybrala rozlúčiť sa s rodinou a Lucia zostala sama. Keď kontrolovala postroj na Lieske, upútalo ju nespokojné erdžanie o kus ďalej. Biely kôň na začiatku sprievodu nespokojne pohadzoval hrivou a dupotal kopytami. Hnedovlasý Martin sa ho snažil upokojiť, no kôň akoby neposlúchal naschvál. Ostatní navôkol sa prizerali Martinovej márnej snahe.

Tvrdohlavý kôň sa odrazu upokojil, akoby Martinovo zosmiešnenie pred ostatnými bolo všetko, čo chcel. Martin podvihol zrak a všimol si, že sa naňho Lucia díva. Zahanbene sa usmial.

Lucia odvrátila tvár a v lícach zacítila neznáme teplo. Neubránila sa úsmevu. Aspoň čosi bude na ceste k idolu príjemné.

Väčšina saní už bola pripravená na odchod. Mnohé sa prehýbali pod jedlom tak veľmi, až museli ich náklad zakryť dekami a zabezpečiť hrubými povrazmi. Lucia neochotne sledovala, ako domáci vyprázdňujú vlastné zásoby a na saniach kopia jedlo, ktoré sami tak veľmi potrebovali. Nepáčilo sa jej to. No starká mala pravdu. Ak to malo zabezpečiť hladký priebeh zimy, uskromnia sa.

Medzi dedinčanmi sa zjavil aj Vaševský, hlava dediny a vodca Rady starších. Brucho mu obopínal teplý kožuch a hlavu mu pred zimou chránila čiapka z líšky.

Väčšina ľudí k Vaševskému vzhliadala ani nie pre neho samého, ako pre skutky jeho predkov. Za ich čias sa malá dedinka obklopená lesmi rozvinula najväčšmi. Vaševského prapradedo bol skúsený lovec, ktorý nekántril len zver. Miestni poznali legendárne príbehy, v ktorých bojoval s upírmi aj drakmi, premohol mavky, besy aj bludičky. Lesy vyčistil od všetkého magického nebezpečenstva až na strigy. Strigy boli neporaziteľné. Skántrené stvorenia predal a za peniaze dal rozšíriť stajne, postaviť veľkú kôlňu a opraviť studňu.

Ani Vaševský však nebol neschopný. Kde mu chýbala odvaha či svaly, mal dar reči. Každý rok dokázal celú dedinu v pokoji presvedčiť,

aby sa vzdali jedla a darovali ho zlým silám, ktoré ich dedinu chránili pred nešťastím. Lucia neobľubovala jeho chvastanie ani povýšenecký pohľad, ale musela uznať, že ľuďom dodával pocit bezpečia a rádu.

Keď si Vaševský všimol Luciu, nesúhlasne si ju premeral pohľadom. Dovalil sa k nej.

„Tvoja starká mi spomenula, že si sa pridala k Rade starších," vyslovil a nedôverčivo si ju prezeral, akoby ju najradšej poslal naspäť domov. „Je to veľká zodpovednosť."

„Viem viesť sane," povedala. „Bežne chodievam so starkým a nemám problém s…"

Bez okolkov jej skočil do reči. „Možno by si mala radšej jedlo svojej rodiny naložiť niekomu zo susedov, ktorí už túto cestu absolvovali."

Lucia by jeho návrh prijala bez zaváhania. Dala by čokoľvek zato, aby zodpovednosť prehodila na niekoho iného a nemusela sa tak obťažovať s cestou. Mala by viac času na čarovanie. Mala by viac času na…

Čokoľvek. Čokoľvek by bolo lepšie, než čeliť v zimný slnovrat strigám.

Raz-dva som naspäť, pomyslela si. *Je to len pár hodín, len na jeden deň. A na zimný slnovrat bude starký znova zdravý.*

„Zvládnem to," povedala Vaševskému a zdvihla bradu.

Medzi dedinčanmi sa prekvapivo zjavil aj starký. Kašeľ ho dusil tak veľmi, až mu ostatní uvoľňovali cestu, a pod kabátom mal stále natiahnuté oblečenie, v ktorom spal. Náhlil sa k Vaševskému a Lucii.

„Lucke možno dôverovať," vravel Vaševskému. „Moja žena darovala dva koláče," vyslovil priškrtene a zakašľal. „Mäsové. A aj súdok vína."

To Vaševského prekvapivo presvedčilo. Prikývol, ešte raz si Luciu premeral a bez slova sa odvalil preč.

„Mal by si ležať v posteli a odpočívať," dohovárala Lucia starkému.

On však len mávol rukou a odtiahol ju nabok. „Prv než sa vyberieš na cestu, musím ti niečo povedať," rozprával vážne a rýchlo.

Stíšil hlas, aby ich nikto iný nezačul, a ťahal Luciu za lakeť ďalej od Katy a ostatných dedinčanov.

„Čo také?“

Starký zaváhal a Lucia sa zamračila. Zvyčajne rozprával bezprostredne a otvorene, nemal pred ňou tajomstvá.

„So starkou sme sa vždy snažili spraviť všetko preto, aby si sa ty mala dobre,“ začal. „Tvoje bezpečie bolo pre nás prvoradé. Keď sme si ťa osvojili, bola si tým najúžasnejším darom.“

„Starký, začínaš ma desiť,“ zasmiala sa, ale jeho tvár zostala vážna.

„Vždy sme robili všetko preto, aby si bola v bezpečí,“ pokračoval. „Netvrdím, že všetky rozhodnutia boli správne, ale… Robili sme, čo sme vedeli.“

Lucia znepokojene sledovala jeho napätú tvár.

„Lucka,“ oslovil ju a zrak mu skĺzol na červený amulet okolo krku. S pohľadom zabodnutým do prívesku stratil slová.

„Starký?“ ozvala sa Lucia pomaly.

Dvihol k nej svoje láskavé oči a Lucia v nich uvidela zmätok. Čo také mohol mať na jazyku? Alebo mu len horúčka poplietla hlavu?

Ozvalo sa zvonenie. Vaševský stál uprostred davu a hlasno zvonil zvonom, ktorým už tradične započal cestu. Všetky oči boli na ňom a on si to užíval.

„Moji drahí susedia!“ prihovoril sa zhromaždeným dedinčanom so širokým úsmevom. „Celý rok sme usilovne pracovali a odkladali na zimu. Nie zlé sily, nie Rada starších, ale vaša ťažká práca a štedrosť zachránia našu dedinu aj túto zimu.“ Obe ruky si položil na srdce v dojímavom geste, kým dedinčania mu tlieskali. Lucia prevrátila oči. „Malá Tíšava nebola kedysi taká vyspelá, ako je dnes,“ pokračoval hlasno. „Pamätajme na to. Bol to môj prapraprapradedo, ktorý sám a bez pomoci vyrazil do lesov kántriť draky. Stalo sa to presne takto…“

Vaševský sa pustil do rozprávania jedného z povestných príbehov svojej rodiny. Dav hlasno tlieskal a pískal, fandil ich odvahe. Aj Lucia tlieskala, hoc mala ruky v rukaviciach. Starká sa usmievala, no jej úsmev bol hraný. A starký, ten ani nepohol brvou. Muselo to byť pre chorobu.

„Drahí susedia," pokračoval Vaševský, „v mene Rady starších vám ďakujeme za vašu odvahu, čestnosť a súdržnosť. A môžete sa na nás spoľahnúť. V zimný slnovrat vás budeme brániť. Budeme vaším štítom aj sekerou."

Slnko sa už škriabalo na oblohu. Ak sa chceli vrátiť pred zotmením, museli vyraziť. Vaševský sa neochotne vzdal pozornosti a usadil sa do svojich obrovských saní. Boli také plné jedla, že ich museli ťahať dva tátoše. Aj ostatní členovia Rady starších sa začali usádzať na sane a pripravovali sa na odchod.

Starká sa vrátila k Lucii a začala jej starostlivo zaprávať šatku. Úsmev na tvári mala opäť úprimný a plný lásky.

„Dávaj si pozor," vravela jej. „Drž sa ostatných." Starká ju pohladila po tvári. „Jednou nohou tam, druhou späť, dobre?"

„Sľubujem."

Starkému sa do očí vkradla prázdnota. „Dospela si skôr, než som čakal," poznamenal namiesto rozlúčky.

Lucia sa k nemu obrátila. „Čo si mi to chcel povedať?" spýtala sa.

Ľudia okolo nich sa lúčili, vykrikovali, zvonili zvonmi. Zaznelo ďalšie zvonenie a Vaševského sane sa pohli ako prvé. Konské kopytá sa postupne rad za radom dali do pohybu a sane plné jedla začali opúšťať dedinu za hlasného lúčenia sa, pískania a kriku domácich. Martin sa držal pri začiatku sprievodu a jeho kôň na protest pohadzoval hrivou.

Nakoniec sa starký usmial a stisol Lucii plece. „Len som ti chcel zaželať šťastnú cestu."

Lieska už nadšene prestupovala z kopyta na kopyto, tešila sa na dlhú cestu. Lucia si kolená zakryla kožušinou, ešte vždy rozrušená zo zvláštneho správania starkého. Už išla popohnať koňa, ale Kata sediaca na saniach vedľa sa jej prihovorila.

„Neponáhľaj sa tak," povedala. „S Ondrejom zvyčajne chodievame na konci radu."

„Prečo?"

„Ak je cesta zasnežená, tí pred nami ju aspoň riadne vyjazdia."

„A okrem toho, dnes má naša Katarína meniny," dodal Ondrej s úškrnom. „Oslávime to."

Lucia by sa najradšej vydala na cestu medzi prvými, nie kvôli Martinovi, ale preto, aby to mala za sebou. Katine slová však mali niečo do seba. Nerada by zostala zakliesnená kdesi v snehu. A pomyslenie na to, že oni dvaja majú so sebou zbrane, ju zvláštne upokojilo.

Uvoľnila teda opraty a čakala. Ostatní sa zoradili a pustili sa na cestu, kým ona, Kata a Ondrej stáli na mieste. Ondrej sa nahlas vystatoval, ako sa tento rok opäť poráta so strigami, a miestne dievčatá a chlapci, ktorí zostali v dedine, ho obdivovali. Jeden z chlapcov mu dokonca so žmurknutím vtisol do dlane kus koláča a malý lístoček, ktorý Ondrejovi roztiahol ústa do úsmevu.

Lucia sa zadívala na starkých a preciťovala silu tejto chvíle. Odkedy si ju dvojica osvojila, každý rok v rovnakom momente stála po starkinom boku a lúčila sa so starkým sediacim na saniach. Dnes sa ich úlohy po prvý raz vymenili.

Len jeden deň.

Ondrejove a Katine sane sa dali do pohybu. Konečne bol rad na Lucii. Chytila pevne liace a popohnala Liesku. Kobyla sa s radosťou zaprela do oprát a sneh pod sanicami zavŕzgal. Sane plné jedla sa pohli najprv s odporom, potom o čosi ľahšie a len čo Lieska urobila pár krokov, sanice zapadli do vyjazdených koľají a kĺzali sa ako po masle.

Lucia sa poslednýkrát ponad plece obzrela na svoju rodinu. Starká kývala o dušu, no starký len mlčky stál so zachmúreným pohľadom v tvári. Luciu premkol nepríjemný pocit, že mu predsa len ležalo na srdci viac než iba slová na rozlúčku.